

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ 2567

อบต.หนองคันทรอง
อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนง ของทุกองค์กร ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบ กับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่ง ของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลซำราก ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ หน่วยงานของรัฐ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในเทศบาลตำบลซำราก โดยคัดเลือกกระบวนการ งาน จำนวนกระบวนการงานตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริต ที่เกี่ยวข้องกับ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรของรัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริตใน อบต.หนองคันทรัง และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

งานนิติการ
สำนักปลัด อบต.
อบต.หนองคันทรัง
๑ มีนาคม ๒๕๖๗

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่ การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การติดสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา หรือการมอบ รวมทั้งการเรียกรับ หรือรับผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของที่มีมูลค่า ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งธุรกิจ หรือเพื่อรักษาผลประโยชน์อื่นใดอันไม่เหมาะสมตามหลักจรรยาบรรณธุรกิจ

๔. สิ่งของหรือประโยชน์อื่นใด หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ที่ให้แก่กันเพื่อ อัยาศัยไมตรีที่ให้เป็นรางวัล หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษ ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะเป็น บัตร ตัวหรือหลักฐานอื่น

๕. องค์กรประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์กรประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตาม ทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๖. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

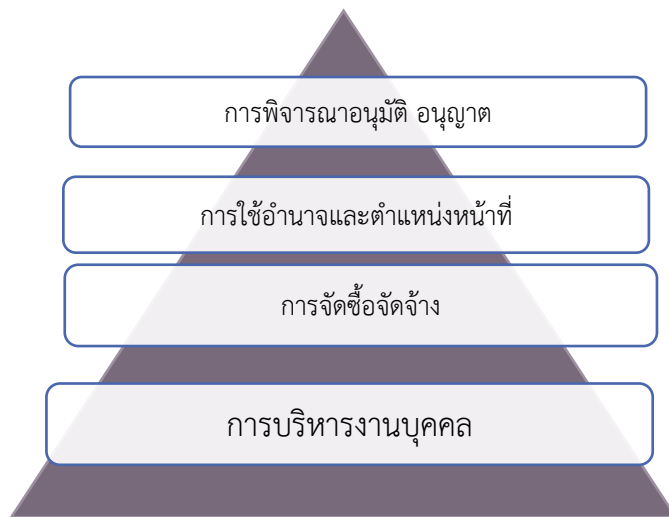
แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๖.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

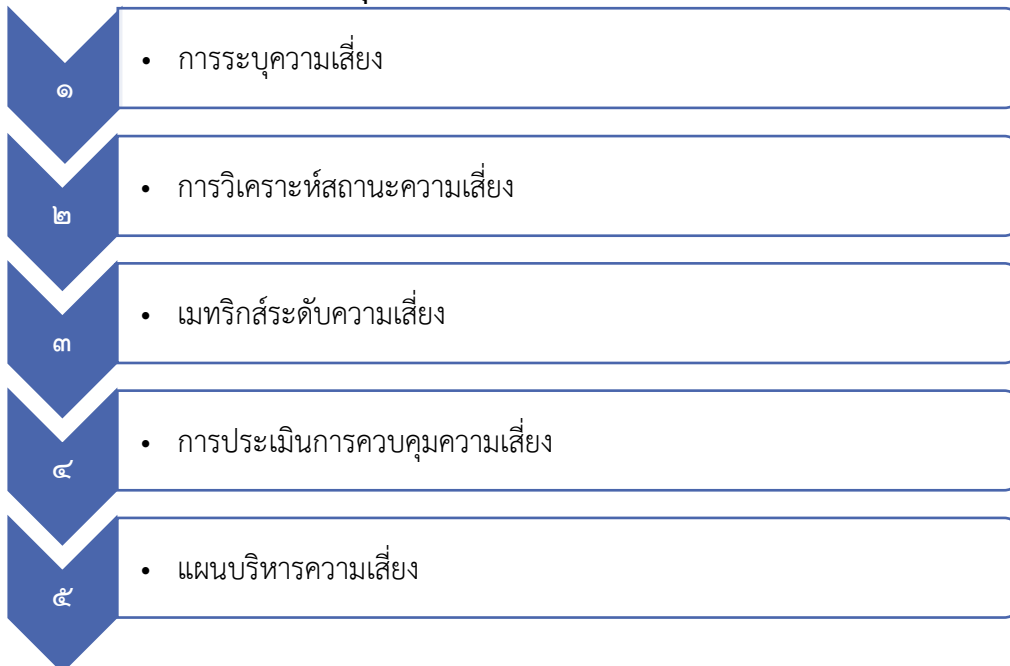
๖.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๖.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

๖.๔ ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ของ อบต.หนองคันทร้ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567**

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
1.การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจรับงานตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาขออนุมัติ/อนุญาต	4x1 (ปานกลาง)	1.จัดทำคู่มือหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และเผยแพร่ให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติ 2.ปิดประกาศคู่มือสำหรับประชาชน ไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอ และเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ
2.การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	1.เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มาติดต่อ	1x1 (ต่ำ)	1.จัดทำคู่มือประชาชนมาตรฐานการปฏิบัติงาน 2.ช่องทางการร้องเรียน
3.การจัดซื้อจัดจ้าง	1.การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง 2.การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง	4x1 (ปานกลาง)	1.ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างการจัดหาพัสดุ โดยเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของ อบต.หนองคันทร้ง 2.รายงานจัดซื้อจัดจ้างต่อผู้บริหาร

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	มาตรการ/แนวทางจัดการความเสี่ยง
4.การบริหารงานบุคคล	1.การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อน	4x1 (ปานกลาง)	1.จัดทำมาตรการและระบบการร้องเรียนการทุจริตของ อบต.หนองคันทรง 2.ประกาศนโยบาย No Gift Policy ของขวัญของ อบต.หนองคันทรง

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ช่วงคะแนน	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑๕-๒๕	มีโอกาสเกิดเกือบทุกครั้งหรือประจำ
๔	สูง	๙-๑๔	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูง/เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	๔-๘	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง/เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
๒	ต่ำ		มีโอกาสเกิดแต่นานๆ ครั้ง/เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
๑	ต่ำมาก	๑-๓	มีโอกาสเกิดขึ้นในกรณียกเว้น/เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง

สถานะ	ความเสี่ยง
สถานะสีเขียว	ความเสี่ยงต่ำ
สถานะสีเหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
สถานะสีส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง
สถานะสีแดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
5	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 1,000,000 ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่ง มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
4	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000ถึง1,000,000 บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่องและ สังคมให้ความสนใจ
3	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ 250,000ถึง500,000 บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
2	ต่ำ	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000ถึง 250,000บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
1	ต่ำมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาทหรือน้อยกว่า นั้น	แทบจะไม่มี

การนำระดับโอกาสและระดับผลกระทบพิจารณาร่วมกัน

ระดับผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง				
๕ - สูงมาก	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔ - สูง	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓ - ปานกลาง	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒ - ต่ำ	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑ - ต่ำมาก	๑	๒	๓	๔	๕
ระดับโอกาส	๑ - ต่ำมาก	๒ - ต่ำ	๓ - ปานกลาง	๔ - สูง	๕ - สูงมาก